

УНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДУА-2024/41/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Дундговь аймаг

2024 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Р.Мөнхтогтох

Утас: 70592439

Цахим хаяг: Munkhtogtokhr@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Наранцацрал

Утас: 70592225

Цахим хаяг: Narantsatsralkh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Ихбаяр

Утас: 70593113

Цахим хаяг: ikhbayard@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3.1. Төлбөрийн акт.....	13
3.3. Зөвлөмж.....	14
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн үйлдвэрийн үйлчилгээний газар, Төр Засаг Сэргээлийн сум
Дундговь аймаг 48090 Утас: 70592439, 70592208,
70593208. Хаяг: дундговь.аудит.gov.mn

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ӨНДӨРШИЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА Б.АМГАЛАНЖАРГАЛ ТАНАА

2024-02-09 № 12

Копийн №

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тайлант онд дараах өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

Үндсэн хөрөнгө 653.6 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд төсвийн хөрөнгөөр 8.0 сая төгрөг, хандив тусламж бусад эх үүсвэрээр ирсэн 37.0 сая төгрөг, аймаг сумын ОНХС болон бусад эх үүсвэрээр бэлтгэгдсэн 595.8 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, барилга, түүнд хийсэн их засварын ажлын сайжруулалтыг бүртгэж, хөрөнгийг хүлээн авсан;

Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2023 оны 09 дүгээр тогтоолоор Ирмүүн түшиг ХХК-ны дулааны эрчим хүчний үнэ тарифыг нэмж баталснаас 2.6 сая төгрөгийн халаалтын өглөг үүссэн;

Монгол Улсын Засгийн газрын шийдвэрээр 2023 оны 7 дугаар сарын 01-ны өдрөөс төрийн албаны үндсэн цалинг нэмсэнтэй холбоотой цалингийн зардал өмнөх оноос 1.4 дахин өссөн.

Уг үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Тус байгууллагын чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй бөгөөд үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй.

0020240030

Аудитын гол асуудал

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад материаллаг буруу тайлагналын өндөр үнэлэгдсэн эрсдэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал, тайлант хугацаанд гарсан нөлөө бүхий ажил гүйлгээ, үйл явдал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй зохистой гэж үзлээ.

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын нь 1 хөтөлбөр, 9 арга хэмжээний гүйцэтгэл 96.2 хувьтай, байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгасан 18 зорилт, 89 арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласнаар Өндөршил сумын Засаг дарга гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 87.1 хувиар үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТЧИНЫ МӨНХТӨГТӨХ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>294,546,691.86</u>	<u>314,002,353.62</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	3,442,285.79
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	3,442,285.79
3121	Төгрөг	-	3,442,285.79
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	-	3,442,285.79
33	АВЛАГА	-	170,390.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	170,390.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	294,546,691.86	310,389,677.83
354	Хангамжийн материал	292,706,691.86	308,549,677.83
35410	Бичиг хэргийн материал	1,790,400.00	1,790,400.00
35420	Аж ахуйн материал	45,151,291.86	59,304,277.83
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	1,690,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	245,765,000.00	245,765,000.00
35600	Мал амьтад	1,840,000.00	1,840,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,322,186,727.48</u>	<u>1,748,609,024.38</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,322,186,727.48	1,748,609,024.38
392	Биет хөрөнгө	1,307,361,727.56	1,729,588,784.95
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,164,285,449.09	1,636,764,754.79
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(311,372,853.71)	(379,061,817.73)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	161,041,130.00	247,463,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(45,564,575.49)	(102,138,388.99)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	314,093,261.84	351,757,579.14
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(64,016,506.80)	(103,447,242.79)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	79,777,804.86	68,904,849.86
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(41,637,815.66)	(44,880,483.30)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	59,850,000.00	67,659,950.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,094,166.57)	(13,433,416.03)
393	Биет бус хөрөнгө	14,824,999.92	19,020,239.43
39301	Програм хангамж	770,000.00	5,556,625.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(385,000.08)	(976,385.57)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	14,440,000.00	14,440,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,616,733,419.34</u>	<u>2,062,611,378.00</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	<u>2,819,525.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	2,819,525.00
413	Өглөг	-	2,819,525.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	267,890.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	2,551,635.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,616,733,419.34</u>	<u>2,059,791,853.00</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,616,733,419.34	2,059,791,853.00

Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	263,377,134.26	263,377,134.26
51101	Өмч: - төрийн	263,377,134.26	263,377,134.26
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,064,263,808.18	1,507,322,241.84
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,064,263,808.18	1,064,263,808.18
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	443,058,433.66
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	289,092,476.90	289,092,476.90
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,616,733,419.34</u>	<u>2,062,611,378.00</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	903,638,002.15	1,202,313,316.76
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	500,382,715.40	665,898,707.79
120	Нийтлэг татварын бус орлого	500,382,715.40	665,898,707.79
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	500,382,715.40	665,898,707.79
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	4,032,285.79
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	500,382,715.40	661,866,422.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	403,255,286.75	536,414,608.97
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	34,307,686.75	19,377,208.97
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,341,600.00	10,375,876.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,966,086.75	9,001,332.97
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	368,947,600.00	517,037,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	368,947,600.00	517,037,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	610,726,120.74	755,907,256.77
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	610,726,120.74	755,907,256.77
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	563,245,793.05	725,029,578.33
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	191,716,393.93	276,942,619.80
210101	Үндсэн цалин	147,208,653.79	197,457,776.67
210102	Нэмэгдэл	37,682,300.00	66,600,869.28
210104	Урамшуулал	6,825,440.14	12,883,973.85
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	23,768,136.33	34,516,944.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,269,757.09	23,486,846.86
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,914,525.83	2,763,224.19
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,531,620.72	2,210,579.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	350,735.80	529,844.83
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,701,496.89	5,526,448.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,816,269.77	34,687,861.50

Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210301	Гэрэл, цахилгаан	3,014,995.77	3,159,326.50
210302	Түлш, халаалт	24,010,874.00	31,328,535.00
210303	Цэвэр, бохир ус	790,400.00	200,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,058,440.75	34,762,571.03
210401	Бичиг хэрэг	2,747,130.00	4,308,960.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,229,600.00	22,051,761.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,962,386.72	2,583,170.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,440,000.00	1,239,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	730,000.00	2,079,510.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	6,949,324.03	2,500,170.03
2105	Нормативт зардал	-	1,226,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	1,226,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,015,120.00	13,578,500.00
210604	Урсгал засвар	15,015,120.00	13,578,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,628,000.00	13,500,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,628,000.00	13,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,970,718.34	18,837,239.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,091,530.34	17,448,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	238,800.00	473,415.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	197,372.00	197,372.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.00	505,000.00
210807	Газрын төлбөр	104,016.00	146,952.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	249,272,713.93	296,977,842.77
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,285,540.00	70,525,260.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,474,000.00	2,625,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	202,513,173.93	223,827,582.77
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	47,480,327.69	30,877,678.44
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	36,125,600.00	15,882,100.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	-	3,000,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	21,617,600.00	5,400,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13,888,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	620,000.00	7,482,100.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	11,354,727.69	14,995,578.44
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,354,727.69	14,995,578.44
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>292,911,881.41</u>	<u>446,406,059.99</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	46,577,042.13	3,347,626.33
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	3,312,042.13	3,347,626.33
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	43,265,000.00	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(46,577,042.13)	(3,347,626.33)

5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>246,334,839.28</u>	<u>443,058,433.66</u>
---	--------------------------------	------------------------------	------------------------------

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>405,307,336.75</u>	<u>540,446,894.76</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,052,050.00	4,032,285.79
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,052,050.00	4,032,285.79
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,052,050.00	4,032,285.79
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,052,050.00	3,000,000.00
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	-	1,032,285.79
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	403,255,286.75	536,414,608.97
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	34,307,686.75	19,377,208.97
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,341,600.00	10,375,876.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,966,086.75	9,001,332.97
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	368,947,600.00	517,037,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	368,947,600.00	517,037,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>405,307,336.75</u>	<u>529,004,608.97</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	<u>405,307,336.75</u>	<u>529,004,608.97</u>
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	354,103,295.09	498,224,430.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	191,748,698.28	276,942,619.80
210101	Үндсэн цалин	147,240,958.14	197,457,776.67
210102	Нэмэгдэл	37,682,300.00	66,600,869.28
210104	Урамшуулал	6,825,440.14	12,883,973.85
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	23,735,831.98	34,516,944.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,251,626.71	23,486,846.86
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,911,774.09	2,763,224.19
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,529,764.85	2,210,579.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	346,308.99	529,844.83
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,696,357.34	5,526,448.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,816,269.77	32,136,226.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,014,995.77	3,159,326.50
210302	Түлш, халаалт	24,010,874.00	28,776,900.00
210303	Цэвэр, бохир ус	790,400.00	200,000.00

Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,109,116.72	32,646,641.00
210401	Бичиг хэрэг	2,747,130.00	4,268,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,229,600.00	22,051,761.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,962,386.72	2,583,170.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариугал	1,440,000.00	1,239,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	730,000.00	2,504,010.00
2105	Нормативт зардал	-	1,226,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	1,226,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,015,120.00	13,578,500.00
210604	Урсгал засвар	15,015,120.00	13,578,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,628,000.00	13,500,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,628,000.00	13,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,970,718.34	18,837,239.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,091,530.34	17,448,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	238,800.00	473,415.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	197,372.00	197,372.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.00	505,000.00
210807	Газрын төлбөр	104,016.00	146,952.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,079,540.00	74,840,260.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,605,540.00	72,215,260.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,474,000.00	2,625,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	51,204,041.66	30,780,178.44
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	36,125,600.00	15,784,600.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	-	3,000,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	21,617,600.00	5,400,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13,888,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	620,000.00	7,384,600.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	15,078,441.66	14,995,578.44
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,354,727.69	12,490,968.57
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,723,713.97	2,504,609.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>3,723,713.97</u>	<u>11,442,285.79</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	-	8,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	8,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	8,000,000.00

225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	8,000,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	=	<u>(8,000,000.00)</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	3,723,713.97	3,442,285.79
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	3,442,285.79

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	263,377,134.26	289,092,476.90	821,652,682.87	1,374,122,294.03
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	263,377,134.26	289,092,476.90	821,652,682.87	1,374,122,294.03
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	242,611,125.31	242,611,125.31
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	263,377,134.26	289,092,476.90	1,064,263,808.18	1,616,733,419.34
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	263,377,134.26	289,092,476.90	1,064,263,808.18	1,616,733,419.34
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	263,377,134.26	289,092,476.90	1,064,263,808.18	1,616,733,419.34
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	443,058,433.66	443,058,433.66
D09	2013 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	263,377,134.26	289,092,476.90	1,507,322,241.84	2,059,791,853.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	524,288,400.00	504,546,431.43
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	524,288,400.00	504,546,431.43
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	509,838,400.00	491,330,931.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	278,933,300.00	276,942,619.80
210101	Үндсэн цалин	198,853,100.00	197,457,776.67
210102	Нэмэгдэл	68,180,200.00	66,600,869.28
210104	Урамшуулал	11,900,000.00	12,883,973.85

Дундговь аймгийн Өндөршил сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	35,054,200.00	34,516,944.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,813,900.00	23,486,846.86
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,816,300.00	2,763,224.19
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,243,100.00	2,210,579.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	548,200.00	529,844.83
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,632,700.00	5,526,448.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	31,476,900.00	30,680,603.40
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,500,000.00	1,703,703.40
210302	Түлш, халаалт	28,776,900.00	28,776,900.00
210303	Цэвэр, бохир ус	200,000.00	200,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,086,000.00	31,263,265.00
210401	Бичиг хэрэг	4,100,000.00	4,098,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,966,000.00	21,109,385.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,830,000.00	2,433,170.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,800,000.00	1,239,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,390,000.00	2,383,010.00
2105	Нормативт зардал	650,000.00	650,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	650,000.00	650,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	21,140,000.00	21,093,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,000,000.00	8,000,000.00
210604	Урсгал засвар	13,140,000.00	13,093,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	12,245,000.00	12,240,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	12,245,000.00	12,240,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,353,000.00	9,693,739.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,176,000.00	8,305,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	684,000.00	473,415.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	373,000.00	197,372.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	148,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	505,000.00
210807	Газрын төлбөр	372,000.00	146,952.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	79,900,000.00	74,250,260.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	77,275,000.00	71,625,260.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,625,000.00	2,625,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,450,000.00	13,215,500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14,450,000.00	13,215,500.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	3,000,000.00	3,000,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,300,000.00	5,400,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,150,000.00	4,815,500.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	524,288,400.00	504,546,431.43
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	524,288,400.00	504,546,431.43
122005	Орон нутгийн төсвөөс	524,288,400.00	504,546,431.43

4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	16,872,599.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	16,872,599.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	14,303,499.10
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,455,623.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,455,623.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,383,376.00
210401	Бичиг хэрэг	170,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	942,376.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	150,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	121,000.00
2105	Нормативт зардал	576,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	576,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	485,000.00
210604	Урсгал засвар	485,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,260,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,260,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,143,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,143,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,569,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,569,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,569,100.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	19,377,208.97
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	19,377,208.97
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,375,876.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	9,001,332.97
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт **17,120.6** мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлэн аудитын явцад **782.7** мянган төгрөгийн алдааг залруулж, **1,408.5** мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, **11,624.3** мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага, **3,305.4** мянган төгрөгийн зөвлөмжийг тус тус хүргүүлсэн.

Залруулсан алдаа:

Аудитаар нийт **782.7** мянган төгрөгийн алдаа¹ илрүүлснийг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд:

1. Цалингийн хүснэгтээр тооцоолсон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нийгмийн даатгалын тайланд зөрүүтэй тайлагнасан.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулсан

Залруулагдаагүй алдаа:

Аудитаар нийт 16,338.2 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс 1,408.5 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, Төрийн хэмнэлт, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчлийг арилгуулах 14,929.7 мянган төгрөгийн 5 албан шаардлага, 3,305.4 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүлсэн.

3.1. Төлбөрийн акт

1. Орон сууцны түрээсийн орлогыг **1,408,500.00 /Нэг сая дөрвөн зуун найман мянга таван зуун/** төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн.

Энэ Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 14.2.1/ **өөрт олгогдсон эд хөрөнгийн бүрэн бүтэн байдлыг хангаж, үйл ажиллагааныхаа зорилгод нийцүүлэн зориулалтын дагуу эзэмшиж, ашиглах**/, Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн “Түрээсийн гэрээний үлгэрчилсэн загвар батлах тухай” 2020 оны 08 тоот тогтоолын хавсралтаар баталсан **“Орон нутгийн өөрийн өмчийн гэрээний үлгэрчилсэн загвар”**-ын дагуу түрээслэгчтэй байгуулсан 01-3 дугаартай гэрээний 3.4- т /Түрээслэгч нь түрээсийн сарын төлбөр болох.....(тоо, үсгээр бичих) төгрөгийг тухайн сарын 25-ны өдрийн дотор түрээслүүлэгчийн дансанд шилжүүлнэ./, 5.11.-т /Түрээслүүлэгч нь түрээсийн төлбөрийг гэрээнд заасан хуваарийн дагуу төлөөгүй бол энэхүү гэрээнд заасан алданги ногдуулж, төлүүлэх эрхтэй./ 6.8.-д /Түрээсийн төлбөр болон ашиглалтын зардлыг энэхүү гэрээнд заасны дагуу төлөх үүрэгтэй./ заасныг тус тус зөрчсөн байна.

3.2. Албан шаардлага

1. Хагас жилийн эд хөрөнгийн тооллогыг чанаргүй хийж санхүүгийн тайланд бараа материалын тооллогын дүнг зөрүүтэй тайлагнаж, тооцоог бодож баталгаажуулаагүй.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлийн 70.2-т /Эд хөрөнгийн дотоодын тооллогыг төрийн өмчит хуулийн этгээдийн захиргаа эрхлэн дор дурдсан хугацаанд явуулж улирал, жилийн тайлан тэнцэлд тусгаж тайлагнана/, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-т /Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах/ заасныг тус тус зөрчсөн.

2. Цахим дэлгүүрт бараа үйлчилгээгээ байршуулаагүй бусад этгээдээс **1,510,000.00 /Нэг сая таван зуун арван мянга/** төгрөгөөр тоног төхөөрөмж худалдан авсан.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.13. /Ерөнхий гэрээний дагуу цахим дэлгүүрээс худалдан авах бараа, үйлчилгээг цахим дэлгүүрт байршуулснаас өөр этгээдээс худалдан авахыг хориглоно./, 48 дугаар зүйлийн 48.5. /Захиалагч худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг тухайн жилийн төсөв батлагдсанаас хойш нэг сарын дотор хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд зарлан мэдээлнэ./ Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 14 дүгээр зүйл 14.4. /Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно/ заасныг тус тус зөрчсөн;

3. Байгууллагын албан хэрэгцээнд ашиглаж байгаа 3 авто машинд зарцуулсан **4,955,325.00** /Дөрвөн сая есөн зуун тавин таван мянга гурваг зуун хорин таван/ төгрөгийн тээвэр шатахууныг хяналтгүй зарцуулж, зарцуулалтын тооцоог хууль журмын дагуу бодож баталгаажуулаагүй.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 зүйлийн 16.5.2 /батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих/, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4. /Аж ахуйн нэгж байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат, дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна/, Зам тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 390 дугаар тушаалын 1-р хавсралт /Автомашинны 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг нормыг үндэслэн тогтоож, мөрдөж ажиллах, шатахууны зарцуулалтын тооцоог тогтсон хугацаанд бодож, тооцоо бодсон актыг үйлдэж баталгаажуулах/ дахь заалтыг тус тус зөрчсөн;

4. Шилэн дансны цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 5.2 сая төгрөгийн зарлагын 1 мөнгөн гүйлгээ , төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэртэй холбоотой 105.5 сая төгрөгийн 51 шийдвэрийг мэдээлээгүй.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн /Шилэн дансны зарчим/ 4.1.1-д /мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх;/, /Шилэн дансны зарчим/ 4.1.3-т /тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх;/, 6 дугаар зүйлийн 6.4-т /Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ:/, 6.4.5-д /цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр;/, 6.4.8-д /бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс,төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр;/, 7.2 -т /Энэ хуулийн 7.1-д заасан эрх бүхий албан тушаалтан мэдээлэх үүргээ бусдад шилжүүлсэн нь түүнийг хариуцлагаас чөлөөлөх үндэслэл болохгүй./ заасныг тус тус зөрчсөн;

5. Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан зарим төрлийн бараа материалын орлогыг бараа материалын шинж чанар, анхан шатны баримт, худалдан авсан төсвийн зардлын ангиллыг харгалзахгүй данс зөрүүлэн бүртгэж, бараа материалыг анхан шатны баримтгүйгээр зарцуулсан **5,159.000.00** /Таван сая нэг зуун тавин есөн мянга/ төгрөгийг зарцуулсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.6 -д /Үнэн зөв байх/ , 13 дугаар зүйлийн 13.1-д /Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно./, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4. /нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах;/-т, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар батлагдсан “**Маягт, заавар батлах тухай**” зааврын 5.-д /Бараа, материалын хөдөлгөөн, үлдэгдлийн тоо хэмжээг тухай бүрд мэдэх, түүний бүрэн бүтэн байдлыг хангах зорилгоор агуулахын бүртгэлийг эд хариуцагч материалын нэр төрөл, зэрэг, дугаар бүр дээр нээж хөтөлнө./, 6-д /Материалын үнэ бүхий зүйлсийг байгууллагын үйлдвэрлэл, дотоод хэрэгцээнд зарцуулах шаардлага гарсан үед уг зүйлийг авч зарцуулах хүн "Шаардах хуудас"-ыг 1 хувь үйлдэж зөвшөөрөл авна. Эд хариуцагч шаардах хуудсыг үндэслэн материал, үнэ бүхий зүйлийг тавьж олгосны дараа агуулахын бүртгэлд бичилт хийж, тайлант хугацаанд нягтлан бодогчид хүргүүлнэ./ заасныг тус тус зөрчсөн;

3.3. Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Бараа материалын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Эд хариуцагч нь бараа, материалын хөдөлгөөн, үлдэгдлийн тоо хэмжээг агуулахын бүртгэлийн дэвтрээр хөтөлж баримтжуулаагүй.

Энэ нь хөрөнгөд бүртгэлээр тавих алдагдах, зориулалт бусаар зарцуулах, дутагдах эрсдэлтэй. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1.-д /Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно./, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар батлагдсан “Маягт, заавар батлах тухай” зааврын 5.-д /Бараа, материалын хөдөлгөөн, үлдэгдлийн тоо хэмжээг тухай бүрд мэдэх, түүний бүрэн бүтэн байдлыг хангах зорилгоор агуулахын бүртгэлийг эд хариуцагч материалын нэр төрөл, зэрэг, дугаар бүр дээр нээж хөтөлнө./, 6.-д /Материалын үнэ бүхий зүйлсийг байгууллагын үйлдвэрлэл, дотоод хэрэгцээнд зарцуулах шаардлага гарсан үед уг зүйлийг авч зарцуулах хүн "Шаардах хуудас"-ыг 1 хувь үйлдэж зөвшөөрөл авна. Эд хариуцагч шаардах хуудсыг үндэслэн материал, үнэ бүхий зүйлийг тавьж олгосны дараа агуулахын бүртгэлд бичилт хийж, тайлант хугацаанд нягтлан бодогчид хүргүүлнэ./ заасныг зөрчиж мөн иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

“Агуулахын бүртгэлийг 2023.10.01.-ны өдрөөс эхлэн данс бүрээр хөтөлж нотлох баримтыг 2024.01.25-өдрийн дотор ирүүлэх”

Тус зөвлөмжийг завсрын аудитаар хүргүүлсэн бөгөөд хэрэгжилтийг 2024.01.17-ны өдрийн 01/02 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

2. Орлогын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон өөрийн орлогыг нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дамжуулан урсгал зардалд зарцуулсан. Энэ нь байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон орлого хяналтгүй, үр дүнгүй урсгалд зардал зарцуулагдах эрсдэлтэй.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.2.-т /Төсвийн байгууллага нь төвлөрүүлсэн төсвийн орлого болон өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд саадгүй байршуулна./, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.-т /Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ:/, 41.2.1.-д /хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх./, 44 дүгээр зүйлийн 44.4.-д /Туслах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг төсвийн жилийн дундуур авсан бол түүний төсвийг нэмэлт төсөв хэлбэрээр, бусад тохиолдолд тухайн жилийн төсөвт тусган хэрэгжүүлнэ./, 44.5.-д /Туслах үйл ажиллагааны үр дүнд бий болох ашгийг дараах зүйлд зарцуулна./, 44.5.1.-д /тухайн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны төсвийн санхүүжилтийг бууруулах./ заасныг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

“Байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны үр дүнд жил бүр орох боломжтой орлогыг байгууллагын төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж зориулалтын дагуу зарцуулах.”

Өгсөн зөвлөмжийг хуулийн хүрээнд хэрэгжүүлж, биелэлтийг 2024 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар³т нотлох баримтын хамт ирүүлэхийг төсөв захирагчид зөвлөж байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

³ Монгол Улс, Дундговь аймаг, Сайнцагаан сум, 7 дугаар баг, Нутгийн удирдлагын ордон, Утас: 70593113

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цалингийн хүснэгтээр тооцоолсон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нийгмийн даатгалын тайланд зөрүүтэй тайлагнасан.	1	782.7	-	-	1	782.7	1	782.7				
Дүн	1	782.7	-	-	1	782.7	1	782.7	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл /мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Түрээсийн орлогыг дутуу төвлөрүүлсэн.	1	1408.5	1	1,408.5							-	
Эд хариуцагч нь бараа, материалын хөдөлгөөн, үлдэгдлийн тоо хэмжээг агуулахын бүртгэлийн дэвтрээр хөтөлж баримтжуулаагүй.	1	-					1	-				
Хагас жилийн хөрөнгийн тооллогыг чанаргүй хийж, тооцоог бодож баталгаажуулаагүй.	1	-			1	-						
Байгууллагын албан хэрэгцээнд ашиглаж байгаа 3 авто машинд зарцуулсан тээвэр шатахууныг хяналтгүй зарцуулж, зарцуулалтын тооцоог хууль журмын дагуу бодож баталгаажуулаагүй.	1	4,955.3			1	4,955.3					-	
Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан зарим төрлийн бараа материалын орлогыг бараа материалын шинж чанар, анхан шатны баримт, худалдан авсан төсвийн зардлын ангиллыг харгалзахгүй данс зөрүүлэн бүртгэж, бараа материалыг анхан шатны баримтгүйгээр зарцуулсан.	1	5,159.0			1	5,159.0						
Байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон өөрийн орлогыг нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дамжуулан урсгал зардалд зарцуулсан.	1	3,305.4					1	3,305.4				
Нийт дүн	6	14,828.2	1	1,408.5	3	10,114.3	2	3,305.4	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
Шилэн дансны цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 5.2 сая төгрөгийн зарлагын 1 мөнгөн гүйлгээ , төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэртэй холбоотой 105.5 сая төгрөгийн 51 шийдвэрийг мэдээлээгүй.	1	-					1	-				
Дүн	1	-					1					
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил												
Цахим дэлгүүрт бараа үйлчилгээгээ байршуулаагүй бусад этгээдээс тоног төхөөрөмж худалдан авсан.	1	1,510.0			1	1,510.0						
Дүн	1	1,510.0			1	1,510.00						
Нийт дүн	2	1,510.0			2	1,510.0	2					